

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Dluhová past a exekuce – bariéra vstupu na pracovní trh

Radek Hábl
21/06/2017

Agentura
pro sociální začleňování

www.socialni-zaclenovani.cz

Aktuální stav předluženosti z hlediska exekucí v celé ČR (15 let obchodu s chudobou)

- téměř **jeden milion lidí je v exekuci** (ke konci roku 2016 to bylo cca 833 tisíc osob)
- celkem je **aktivních 4,5 milionu exekučních řízení** a toto číslo stále roste

- téměř **500 tisíc lidí má 3 a více exekucí** a toto číslo stále roste
- přes **140 tisíc lidí má 10 a více exekucí** a toto číslo stále roste
- více než **135 tisíc důchodů je postiženo exekucí** a toto číslo stále roste
- více než **325 miliard korun je celková exekučně vymáhaná jistina** (bez příslušenství) a stále roste
- **pouze 20 tisíc insolvenčních návrhů** je každoročně schváleno soudy

Nárůst koncentrace nesplácených pohledávek

95% nových exekucí je na dlužníky,
kteří již mají alespoň 1 exekuci!

-

50 % nových exekucí jsou exekuce
na dlužníky s 10 a více exekucemi!

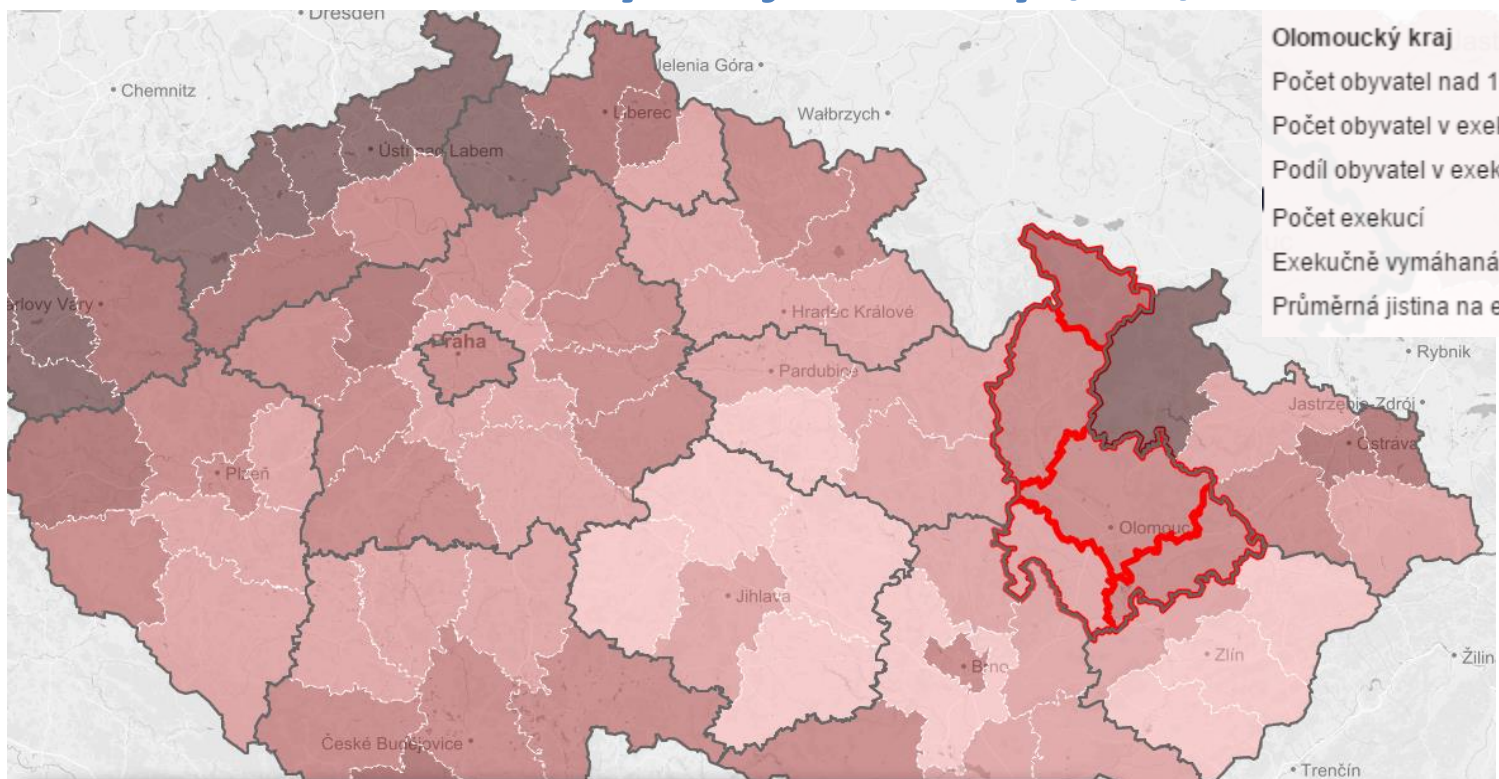
Určitá část společnosti se stává **permanentními dlužníky**

Zadlužené osoby se čím dále tím více propadají do
dluhové pasti

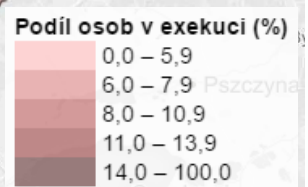
Zdroj: Exekutorská komora ČR

Exekuce Olomoucký kraj - okresy (15+)

Olomoucký kraj	
Počet obyvatel nad 15 let	538 834
Počet obyvatel v exekuci	49 257
Podíl obyvatel v exekuci	9,14 %
Počet exekucí	249 929
Exekučně vymáhaná jistina	16 330 774 777 Kč
Průměrná jistina na exekuci	65 342 Kč

Okres	Jeseník ✘	Šumperk ✘	Olomouc ✘	Přerov ✘	Prostějov ✘
Kraj	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj
Počet obyvatel nad 15 let	33 753	103 657	197 097	112 138	92 189
Počet obyvatel v exekuci	4 219	9 035	17 705	10 958	7 340
Podíl obyvatel v exekuci	12,50 %	8,72 %	8,98 %	9,77 %	7,96 %
Počet exekucí	21 334	47 254	96 552	47 811	36 978
Exekučně vymáhaná jistina	1 267 952 494 Kč	3 451 519 109 Kč	5 926 052 902 Kč	3 391 494 364 Kč	2 293 755 908 Kč
Průměrná jistina na exekuci	59 433 Kč	73 042 Kč	61 377 Kč	70 935 Kč	62 030 Kč

zdroj: www.mapaexekuci.cz

zdroj dat: Exekutorská komora ČR (2016)

Dopady neřešení vysoké míry předlužení

- **Ekonomické:**
 - klesající příjmy státu z daní a sociálního pojištění;
 - rostoucí výdaje státu na sociální dávky, zdravotní péči, prevenci a řešení následků kriminality atp.;
 - rostoucí dluhy vůči státu či obci;
 - pokřivení trhu práce na straně poptávky i nabídky.
- **Sociální a individuální:**
 - ztráta bydlení;
 - ztráta zaměstnání;
 - rozvod / rozchod s partnerem
 - zhoršení zdravotního stavu;
 - materiální deprivace;
 - apatie
 - patologické chování;
 - nárůst kriminality;
 - sociální vyloučení.

Bariéra vstupu na pracovní trh

Problémy:

- Neochota zaměstnavatelů zaměstnávat osoby v exekuci (náklady, rizika, sankce, admin zátěž...)
- Blokováný bankovní účet
- Špatná adresa uchazeče (SVL)
- Nevýhodnost oficiálního zaměstnání

Možná řešení:

- Podpora zaměstnavatelů – spolupráce s dluhovou poradnou (školení a podpora účetních, včasná pomoc zaměstnancům, podpora zaměstnanců)
- Oddlužení – větší ochota zaměstnat osobu v oddlužení
- Možnost výplaty v hotovosti
- Bezúročné půjčky v určitých případech

Jak je možno snížit míru předlužení a jak mu předcházet na místní úrovni?

- Zavedení, rozšíření či podpora dostupnosti **kvalitního dluhového poradenství** v kombinaci s terénní sociální službou (včetně právní podpory a možnosti zpracování návrhu na povolení oddlužení!)
- **Správná a včasná propagace** dluhového poradenství (obecná, individuální)
- **Osvěta široké veřejnosti na místní úrovni** (šíření pozitivních příkladů, destigmatizace, varování před nekalými praktikami, besedy, semináře, články v místním tisku...)
- **Zodpovědná politika obce** ve vztahu k vlastním pohledávkám a systému poplatků (včasná a motivační intervence u pohledávek obce, využívání vlastních sil, uvážené využívání 3. osob)
- **Efektivní spolupráce aktérů na místní úrovni** (pravidelná, reagující na změny)
- **Sdílení poznatků zejména o nekalých jednáních** (ČNB, EK ČR, MSp...)
- **Průběžné vzdělávání na základních a středních školách** (finanční a dluhové)
- **Zákaz podomního prodeje, Zákaz nebo regulace hazardních her v obci**

Poradenské služby

Druhy

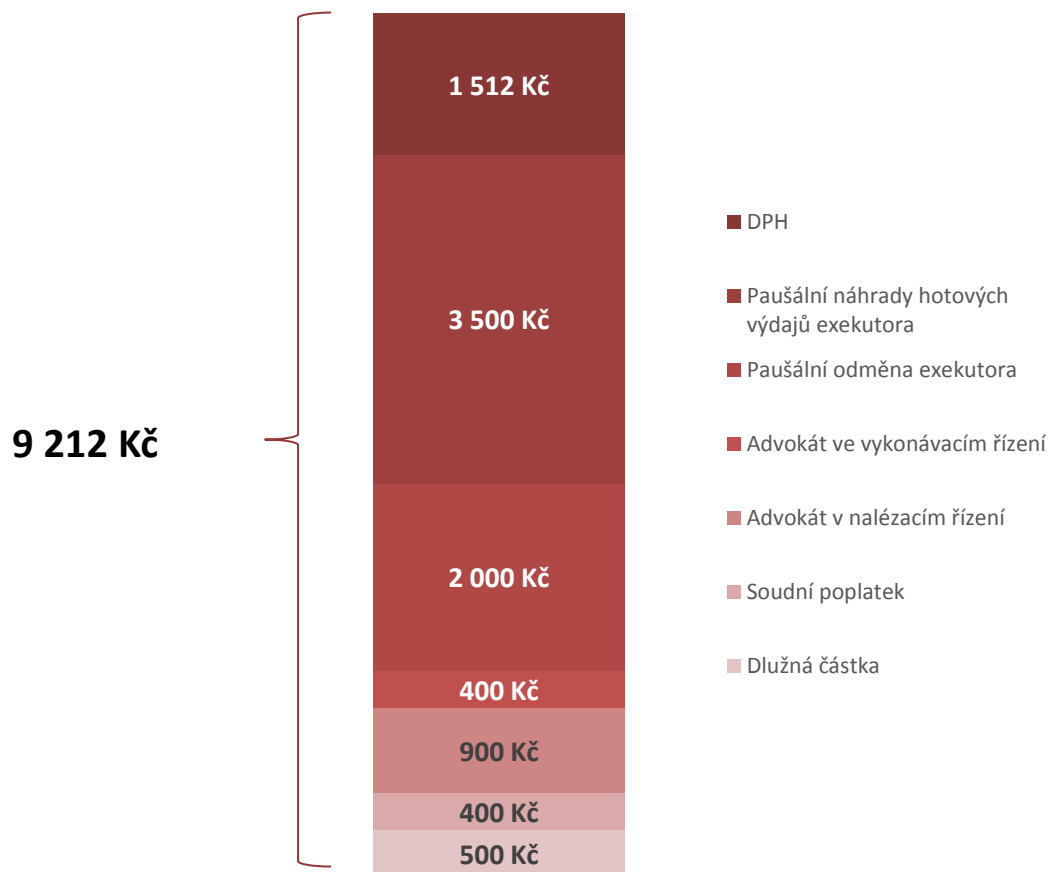
- OSP, TP, poradenství na obci, poradenství v rámci neregistrovaných služeb, spolky, svépomocné skupiny aj.
- Značné rozdíly v tom, kdo konkrétní službu poskytuje (rozdílné vzdělání, rozdílné dovednosti) - vždy záleží na konkrétním poradci

Nejčastější důvody proč klient nespolupracuje

- Porušená anonymita (poradenské místo, malé obce)
- Strach z toho, že bude posuzováno dosavadní chování
- Neporozumění řeči poradce, dovednosti poradce v rámci softskills
- Nároky na klienta (mj. oddlužení)
- Neexistence uspokojivého řešení
- Časové možnosti a dostupnost v lokalitě
- Složitost právního systému ČR i pro VŠ
- Nízka motivace (práce s motivací je dlouhodobý odborný proces)

Navýšení dluhu 500 Kč v exekuci (formulářová žaloba, minimální nárůst)

*Podpora a pomoc v předlužení bývá často **prvním krokem**
ke změně životní situace*

Děkuji za pozornost!

Radek Hábl

email: habl.radek@vlada.cz

tel: 602 427 814